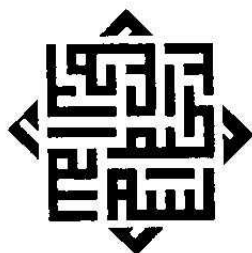

۲۰۵۰/۳۰۷

سیرت حق جاودان

سیری در رساله حقوق امام سجاد علیه السلام

سید مهدی حسینی نژاد

حقوق جاودان

سیری در رساله حقوق امام سجاد علیه السلام

سید مهدی حسینی نژاد

ناشر: پیام یوسف

طراحی جلد و صفحه آرایی: مهدی کلانتری

چاپ و صحافی: مهرگان

چاپ اول: تابستان ۱۳۹۸

شمارگان: ۱۰۰۰

قیمت: ۳۵,۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۹۲۹۹-۱-۹

میراثنامه: حسینی نژاد، سید مهدی، ۱۳۲۲ -

ان قرارداد: رساله الحقوق، فارسی - عربی

عنوان: پیام جاودان: حقوق جاودان: سیری در رساله حقوق امام سجاد

علیه السلام / سید مهدی حسینی نژاد.

مشخصات: تهران: پیام یوسف، ۱۳۹۷.

مشتاب: طاهری: ۳۲۰ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۹۲۹۹-۱-۹

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: آرم: بی.

موضوع: علی بن حسین (ع)، امام چهارم، ۹۲ق. -- فضایل

موضوع: Ali ibn Husayn, Imam IV -- Virtues

موضوع: احادیث اخلاص

Hadiths - Ethics

رده بندی کنگره: ۵۰۴۱۱۳۹۷/ع۸/۲۲۴۸ BP

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۲۱۸

شماره کتابشناسی ملی: ۵۶۱۱۶۶۱

انتشارات پیام یوسف

payameyousef@gmail.com

۰۹۱۰۲۵۵۸۱۱۹

فهرست مطالب

فصل اول مقدمه رساله

مقدمه رساله	اجدالی از مجموع حقوق	۲۴
ترجمه		۲۵

فصل دوم حق خدا

حق خدا		۳۱
ترجمه		۳۱
شرح		۳۱

فصل سوم حقوق نفس و اعضای بدن

حق نفس		۳۷
ترجمه		۳۷
شرح		۳۷
معنای نفس		۳۹
حق زبان		۴۵
ترجمه		۴۵
شرح		۴۶
۱- بیهوده‌گویی		۴۸
۲- پر حرفی		۴۸
۳- سخن باطل گفتن		۴۸

۴۸	۴- جدل و ستیزه جویی
۴۹	۵- دشمنی کردن
۴۹	۶- به زحمت سجع و قافیه ساختن
۴۹	۷- سخن گفتن از چیزی که از محدوده علم بشر خارج است
۵۰	۸- دوزبانی (دورویی)
۵۰	۹- مدح بی جا
۵۱	۱۰- بی ادبی در گفتار
۵۱	۱۱- فحشا و بد زبانی
۵۱	۱۲- لعن کردن
۵۲	۱۳- غنا در آواز و شعر
۵۲	۱۱- وعده دروغین
۵۳	۱۸- تو به گفتا
۵۴	۱۶- قاصی و سخن چینی
۵۴	۱۷- غیب
۵۵	۱۸- شوخی بی جا
۵۵	۱۹- مجادله
۵۵	۲۰- تمسخر و استهزا
۵۵	۲۱- افشای راز دیگران
۵۶	گوش: دروازه ورودی قلب
۵۶	ترجمه
۵۷	شرح
۵۹	چشم: دروازه عبرت
۵۹	ترجمه
۵۹	شرح
۶۵	حق با
۶۵	ترجمه
۶۵	شرح
۶۹	حق دست
۷۰	ترجمه
۷۰	شرح

حق شکم ۷۴

ترجمه ۷۴

شرح ۷۴

حق فرج ۷۹

ترجمه ۷۹

شرح ۷۹

فصل چهارم

حقوق اعمال

حق نماز ۸۳

ترجمه ۸۳

شرح ۸۴

حق روزه ۸۵

ترجمه ۸۶

شرح ۸۶

حق حج ۸۸

ترجمه ۸۹

شرح ۸۹

حق صدقه ۹۱

ترجمه ۹۱

شرح ۹۲

حق هدی ۹۵

ترجمه ۹۵

شرح ۹۵

۱- قربانی فرزندان آدم ۹۶

۲- قربانی حضرت نوح علیه السلام ۹۸

۳- قربانی در مسیحیت ۹۸

۹۸	۴- قربانی در زمان حضرت موسی علیه السلام
۱۰۱	۵- قربانی حضرت ابراهیم علیه السلام
۱۰۲	۶- قربانی در عصر جاهلیت
۱۰۳	۷- قربانی کلدانیان
۱۰۳	۸- قربانی مشرکین
۱۰۳	۹- قربانی در میان اقوام گوناگون
۱۰۳	۱۰- قربانی عبدالله پدر رسول خدا صلی الله علیه و آله

فصل پنجم حقوق پیشوایان و رهبران

۱۰۹	حق سلطان
۱۰۹	ترجمه
۱۱۰	شرح
۱۱۲	۲- حق معلم
۱۱۳	ترجمه
۱۱۳	شرح
۱۱۸	حق مالک
۱۱۸	ترجمه
۱۱۸	شرح

فصل ششم حقوق فرمان بران و زیردستان

۱۲۵	حقوق فرمان بران و زیردستان
۱۲۵	ترجمه
۱۲۶	شرح
۱۲۷	حق متعلم
۱۲۷	ترجمه

۱۲۸.....	شرح
۱۳۰.....	حق زوجه
۱۳۰.....	ترجمه
۱۳۱.....	شرح
۱۳۴.....	حق کنیز و غلام
۱۳۵.....	ترجمه
۱۳۵.....	شرح

فصل هفتم حق وابستگان

۱۴۱.....	حق پدر
۱۴۱.....	ترجمه
۱۴۱.....	شرح
۱۴۴.....	حق مادر
۱۴۵.....	ترجمه
۱۴۶.....	شرح
۱۵۰.....	حق فرزند
۱۵۰.....	ترجمه
۱۵۰.....	شرح
۱۵۹.....	حق برادر
۱۵۵.....	ترجمه
۱۵۵.....	شرح

فصل هشتم حقوق اجتماعی

۱۶۳.....	حق منعم و مولا
----------	----------------

۱۶۳	ترجمه
۱۶۴	شرح
۱۶۴	حق متنعّم
۱۶۵	ترجمه
۱۶۵	شرح
۱۶۶	حق نیکی کننده
۱۶۶	ترجمه
۱۶۶	شرح
۱۶۷	حق مؤذن
۱۶۷	ترجمه
۱۶۸	شرح
۱۷۲	حق امام جدان
۱۷۲	ترجمه
۱۷۳	شرح
۱۷۵	حق هم نشین
۱۷۶	ترجمه
۱۷۶	شرح
۱۷۹	حق همسایه
۱۷۹	ترجمه
۱۸۰	شرح
۱۸۳	حق هم سفر
۱۸۳	ترجمه
۱۸۴	شرح
۱۸۶	حق شریک
۱۸۶	ترجمه
۱۸۶	شرح
۱۸۷	حق مال

۱۸۷	ترجمه
۱۸۸	شرح
۱۹۶	حق طلب‌کار
۱۹۶	ترجمه
۱۹۶	شرح
۱۹۹	حق خلیط
۱۹۹	ترجمه
۲۰۰	شرح
۲۰۱	حق مدعی
۲۰۲	ترجمه
۲۰۲	شرح
۲۰۵	حق مدعی علیه
۲۰۵	ترجمه
۲۰۵	شرح
۲۰۸	حق مستشیر
۲۰۸	ترجمه
۲۰۸	شرح
۲۱۰	حق مشیر
۲۱۰	ترجمه
۲۱۰	شرح
۲۱۱	حق مستنصح
۲۱۲	ترجمه
۲۱۲	شرح
۲۱۳	حق ناصح
۲۱۳	ترجمه
۲۱۴	شرح
۲۱۵	حق بزرگ سالان

۲۱۵	ترجمه
۲۱۶	شرح
۲۱۷	حق خردسالان
۲۱۷	ترجمه
۲۱۸	شرح
۲۲۱	حق سائل
۲۲۱	ترجمه
۲۲۲	شرح
۲۲۵	حق مسئول
۲۲۵	ترجمه
۲۲۵	شرح
۲۲۷	حق آنان که بنور کی گردانند
۲۲۷	ترجمه
۲۲۷	شرح
۲۲۹	حق آن کس که به تو بد کرد
۲۳۰	ترجمه
۲۳۰	شرح
۲۳۱	حق هم‌کیشان
۲۳۲	ترجمه
۲۳۲	شرح
۲۳۳	حق اهل ذمه
۲۳۳	ترجمه
۲۳۳	شرح

فصل نهم کلمات قصار

۲۴۵	کلمات قصار
-----	------------

فصل دهم فرازهایی از صحیفه سجادیه

۲۵۹	 فرازهایی از صحیفه سجادیه
۲۶۲	 دعای روز عرفة
۲۶۴	 دعای حضرت در روز و شب
۲۶۶	 دعا به هنگام رعد و برق
۲۷۲	 دعای امام سجاده علیه السلام در حق مرزبانان
۲۹۷	 ایراد نامه خطبه حضرت در مسجد اموی

فصل یازدهم ۱ ولادت تا شهادت

۳۰۱	 از ولادت تا شهادت
۳۰۲	 ولادت امام زین العابدین علیه السلام
۳۰۴	 آیا شهر یانو در کربلا حضور داشت؟
۳۰۵	 شهادت امام زین العابدین علیه السلام
۳۰۹	 مرقد مطهر امام زین العابدین علیه السلام
۳۱۵	 منابع

پیش‌گفتار

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

انسان از نظر خلقت و آفرینش موجودی پر رمز و راز و پیچیده در لفافه اسرار طبیعت است؛ بلکه باید گفت موجودی ناشناخته است که همچنان در پی می‌زند و خود را در هاله‌ای از ابهام می‌نگرد؛ و به همین دلیل آفریننده خویش را هم نشناخته است (مَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ فَقَدْ عَرَفَ رَبَّهُ).

اکنون که در شب تاریک جهل و در این وادی ظلمانی، حیرت‌زده و گم‌گشته‌ایم، از دور سوسوی نوری برای راه‌یابی و نجات این درمانده در بیابان مخوف، به چشم می‌خورد؛ و آن نور چراغ‌های هدایت انبیا و اولیای خداوند است که فروزنده آن، ذات مقدس الهی است؛ و وارث انبیا و اولیای سلف، حضرت محمد بن عبدالله ﷺ و عترت و اولاد و احفاد معصومین (ع) هستند.

شکی نیست که انسان ساخته و پرداخته از دو رکن رکن و قائم به دو استوانه استوار جسم و روح است.

این دوازده جهت با هم نزدیک و تالی تلو یکدیگرند و در تحولات طبیعت با هم شریک و سهیم اند.

جسم برای دوام حیات خود نیاز به غذا و نوشابه دارد.

روح هم برای حیات معنوی خود نیاز به تغذیه روحانی دارد.

جسم در سیر طبیعت، پیرو فرسوده می شود و به جایی می رسد که سوخت ندارد و ساخت ندارد.

روح هم و امانده از معارف اسلامی و آغشته به نکبت های اخلاقی، شادابی خود را از دست داده، فرسوده می گردد.

جسم در تحولات طبیعت بیمار می شود و سلامتی خود را از دست می دهد.

روح هم رسیده اجتماعی خود بیمار می شود و آلوده به میکروب های انحرافی و انحطاطی می گردد.

جسم نیازمند به طبیب حاکم است تا خود را درمان شود و سلامتی از دست رفته را برگرداند.

روح هم احتیاج به طبیب روحانی دارد تا بیماری های روحی را چاره سازد.

جسم ملزم است به دستور و نسخه پزشک عمل کند تا بهبودی حاصل گردد.

روح هم ملزم است به نسخه طبیب روحانی که در آیات قرآن رقم خورده است، عمل نماید.

در نسخه جسمانی دستورات مثبت و منفی لحاظ می گردد: بخور؛ کپسول را میل کن؛ آمپول را تزریق کن؛ میوه خام نخور؛ چربی و نمک نخور و ...

در نسخه روحانی هم دستورات مثبت و منفی داده شده است (نماز بخوان؛ روزه؛ بگیر خمس

و زکات بده؛ حج برو؛ غیبت نکن؛ تهمت زن؛ به مال و ناموس مردم خیانت نکن و ...).

خالق بر اساس قاعده لطف دو راهنما برای بشر برانگیخت: یک راهنمای درونی و یک راهنمای بیرونی.

راهنمای درونی عقل است و راهنمای بیرونی انبیا و اولیای الهی. امام کاظم علیه السلام به هشام فرمود:

يَا هِشَامُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى النَّاسِ حُجَّتَيْنِ حُجَّةٌ ظَاهِرَةٌ وَحُجَّةٌ بَاطِنَةٌ فَأَمَّا الظَّاهِرَةُ فَالرُّسُلُ وَ
الْأَنْبِيَاءُ وَالْأَمْتَةُ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَأَمَّا الْبَاطِنَةُ فَالْعُقُولُ^۱.

نظامی گنجوی این چنین سروده است:

در جدول این خط قیاسی	می‌کوش به خویشتن شناسی
تشریح نهاد خود درآموز	کاین معرفتی است خاطر افروز
پیغمبر گفت علم علما	علم الادیان و علم الابدان
در علم بوی طیب است	وان هر دو فقیه یا طیب است
می‌باش طیب بوی شش	اما نه طیب آدمی کش
می‌باش فقیه ساعت اندوز	اما نه فقیه حیل آموز
گر هر دو شوی بلند گردد	پیش همه ارجمند گردی
صاحب طرفین عهد سر	صاحب طرف دو مهد باشی

بعضی به علوم طبیعی و تجربی رو آورده و طبیبان حاذق و متخصصین لایق شدند و امراض جسمانی را با دارو یا جراحی درمان می‌کنند و برائی دیگر که انبیا و اولیای الهی باشند از مکتب ربوبی علم دین و فقه را فرا گرفتند، امراض روانی را درمان می‌بخشند. عقل سلیم حکم می‌کند در رفع هر مشکلی به متخصص آن مراجعه کنیم؛ انسان گرسنه و تشنه و برهنه و خسته و فرسوده و بی مسکن و فاقد امکانات، به حکم انوار ارباب حوائج رو آورده و به کار و کوشش و تلاش می‌پردازد تا بر مشکلات یکی پس از دیگری فائق آید.

واضح است که در صورت اختلال مزاج و حرارت تب به پزشک حاذق مراجعه می‌کند تا درد و مرض را چاره نماید.

در درمان بیماری‌های روحی که آثار انحراف از راه راست و حرارت تب بی‌بندوباری است، باید به طبیب روحانی مراجعه کند تا هدایت گردد. ائمه معصومین علیهم‌السلام طبیب روحانی و مربی نفوسند. صرف نظر از علم امامت - که به وسیله آن براعماق موجودات در

جهان وجود احاطه دارند - اگر از نظر طبیعی، از پشت عینک دقت و به عنوان نوع انسان به آنان بنگریم خواهیم دید که انسان معمولی نیستند.

امام سجاد علیه السلام در طول نیم قرن زندگی خود، نفوس بشری را از جهت روحیه و تحولات فکری و فرهنگ های حاکم بر جوامع بشری و طبقات و قبائل و عشائر مختلف مطالعه نمود و با نگرش به موقعیت جغرافیایی و آب و هوا و مزاج ها و مکان های گرم سیر و سردسیر فرزندان روز و فردای روزگار خود بود؛ ایشان مانند یک روان شناس و روانکاو و متخصصی متبحر در علم اجتماعی و فنی بود که نبض مزاج اجتماع را در دست داشت و نسخه هدایت و مصالح زندگی مقاطع مختلف زیست بشر را نوشت و چون طبیبی حاذق، آنان را از آلودگی به هر نحای وادارینه کرد.

امام سجاد علیه السلام با توجه به ملل و نحل عصر خود، علاوه بر تجارب به دست آمده از جدش رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم نیز تجربه فراوانی کسب کرده و طبیب روحانی سیدالشهدا علیه السلام، از مردم تازه - همان نیز تجربه فراوانی کسب کرده و طبیب روحانی حاذقی برای سلامتی روح و روان بر آن - از دیدگاه امام سجاد علیه السلام مخفی نبود این بود که مناطق اسلامی چون مکه و مدینه و شام و عراق و دیگر بلاد اسلامی گرفتار مفاسد اخلاقی و عناصر ستم پیشه و حکامان خودکامه گردیده است - اسلام و اعتقادات عصر محمدی ناب رو به سوی افول دارد؛ و این دال بر بیماری قلب و زاینده امراض درونی جامعه است.

امام سجاد علیه السلام به وضوح می دید که دیکتاتوری عصر جاهلیت - ضلالت و لجاجت خونریزی ها، مفاخرت و عداوت و هتک دماء و هتک حرمت و در بر سر صدافتن و به هر بادی حرکت کردن روز به روز افزایش می یابد.

بیماری جهل و نادانی چون غده سرطانی آن چنان بر سراسر جامعه احاطه پیدا کرده و چنبره زده بود که در روز چهارشنبه نماز جمعه می خواندند و حاکم مست و مخمور به کنار محراب آمده استفراف می کند و با مردم نماز می خواند، بیت المال و اموال عمومی مردم را صرف عیاشی ها و شهوات رانی های خود نموده و در برابر چشمان گرسنگان و خانه به دوشان

کاخ‌های بیدادگری را گسترش داده؛ کسی به داد مظلوم نمی‌رسد و هرگز کسی قادر به اعتراض نمی‌باشد. این‌ها حکایت از وجود بیماری مُزمن و مُسری در جامعه می‌نماید.

امام سجاد علیه السلام دوران بیست‌ساله خلافت معاویه را به خوبی در نظر داشت که چه تعداد از پاک‌مردان و آزاداندیشان را به قتل رسانید و به دار کشید و چه حق‌کشی‌ها و مظلوم‌کشی‌هایی نمود. ننگین‌ترین دوره تاریخ اسلام عصر استیلای بنی‌امیه و آل‌زیاد و آل‌مروان است. اگرچه در عصر عباسی نیز فساد و حق‌کشی و مظلوم‌کشی کم نبود. این‌ها مصائبی بود که امام علیه السلام به دقت به آنها می‌نگریست و نیاز جامعه را به طبیبی روحانی برای درک و فهم و سلاهی اعصاب و حفظ اسلام احساس می‌نمود.

امام زین‌العابدین علیه السلام وفای مایی که در حق جدش علی و عموی گرامیش امام حسن مجتبی و پدرش سیدالشهدا علیه السلام صورت گرفت و فاجعه جانگداز کربلا و دیگر فرار و نشیب‌های سیر تاریخ امور را مورد مذاقه قرار داده بود و معاصر با شش خلیفه دیگر مروانی شاهد خیانت‌های اخلاقی و جنایت‌های اجتماع و تنافتکاری‌های آنان بوده است:

فاجعه عظیم عاشورا که به جرم حق‌گویی و صیانت اناموس اسلام و مسلمین بود و موجب این همه خونریزی گردید.

هجمه ناگهانی مشتی قسّ القلب بر مردم شریف و عقیف مدینه و کربلا و رحمانه آنان و هتک حرمت و آوارگی و بی‌خانمانی آن بی‌پناهان تا جایی که به قریه پیغمبر صلی الله علیه و آله پناهنده شدند و سپاه یزید با مرکب‌های خود به حرم پیغمبر صلی الله علیه و آله وارد شدند و آن‌در کشتار تا قبر پیغمبر صلی الله علیه و آله از خون کشتگان رنگین شد. این واقعه که پس از واقعه کربلا رخ داده به نام «واقعه حزه» معروف است.

هنوز زمانی زیادی از این فاجعه سپری نشده بود که احراق کعبه رخ داد و خانه خدا که محل امن و پناه مسلمین بوده به آتش کشیده شد و ورق ننگین دیگری بر پرورنده جنایی بنی‌امیه افزون گردید.

ولایت مطلقه الهیه از درون وقایع و رخدادهای تاریخ با دید حق‌بین ولایتی، دنیای امروز را

با لباس زورقرین حقوق بشر و تحت این واژه فریبنده ناقص بی اثر، مشاهده می کرد و بر ملل مظلوم دنیا تأسف خورده و از حال آنان متأثر بود. او برای درمان این بیماران در بیمارستان سراسری دنیا چاره اندیشید: در بدایت با یک حقیقت غیر قابل انکار همگانی شروع کرد و آن مردن انسان و رفتن او به ماورای این عالم است که در آن صورت کیفر یا پاداش هر کس به او خواهد رسید؛ لذا برای هر دو مقطع زمانی نبض مزاج اجتماع را به دست گرفته و معالجه مداوم را با نصایح یا اعلامیه حقوق بشر و یا با نامه و یا سخنرانی های آتشین و یا در سیمای دهان صمیمه سجاده، در اشکال مختلف، پیگیری می نمود تا در نهایت، سیر نزولی و سقوط حتمی بشر را تبدیل به صعود و آگاهی و تکامل نماید.

کتابی که پیش از این شماسست، شرح بخشی از فعالیت های خستگی ناپذیر ۳۵ سال دوره امامت و تعلیم و تربیت سید الساجدین، پیشوای زاهدین، رئیس البکائین، زین العابدین علی بن الحسین علیه السلام است که از نظر خوانندگان گرامی می گذرد. تعلیمات آن حضرت در مقر آموزش و پرورش ولایت، از صحنه جفا، رساله حقوقیه گرفته تا کلمات قصار و نصایح و رسائل و مواعظ و خطبه ها، مردانی با رهبری و ابو خالد کابلی و ابو حمزه ثمالی را پروریده است. او کسی است که با یک سخنرانی مستند و آتشین برخاسته از قلب داغدار خویش کاخ بیدادگرانه حکومت ۲۳ ساله امویان را درهم زود ساخت و در نهایت از سفر شام و کوفه، پیروز و مقتدر به زادگاه خود بازگشت. این دوران رنج بار ۳۱ سال امامت حضرت، مقدمه نشر علوم باقری و این هر دو مقدمه مکتب جعفری گردیدند که روزگار زنده و گویا است.

امید است که مدعیان حقوق بشر و آزادی خواهان جهان و طرفه ای از واقعی دموکراسی و آزادی اسلام و مسلمین با فراگیری از این چشمه سار معرفت دنیا را به صلح و سداد، به وحدت اخوت، به انصاف و عدالت سوق دهند و خود آلت و ابزار دست ابرقدرتان و تجاوزگران و استعمارگران شرق و غرب نگردند.

تهران

سید مهدی حسینی نژاد (حسینی نوری)